

AKTYWNI SENIORZY – ŚWIADOMI OBYWATELE

AKTYWNI SENIORZY – ŚWIADOMI OBYWATELE

007817632

to projekt realizowany przez Lokalną Grupę Działania - Puszcza Knyszyńska ze środków Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w ramach Rządowego Programu na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014-2020, który ma na celu zwiększenie aktywności, wzrost wiedzy i zaangażowania seniorów – mieszkańców gmin LGD Puszcza Knyszyńska w sprawy publiczne.

Społeczeństwo polskie starzeje się, żyjemy dłużej i przybywa nam mieszkańców w starszym wieku. Niesie to za sobą nie tylko zmiany społeczno-kulturowe, ale również konieczność kształtowania polityk publicznych. Osoby starsze powinny być uczestnikami każdego procesu partycypacyjnego, który skierowany jest do wszystkich członków danej społeczności. Niestety włączanie seniorów w podejmowanie decyzji, które ich dotyczą, wciąż jest w Polsce zjawiskiem marginalnym. Najczęściej aktywność seniorów sprowadza się do rozwoju indywidualnego, animacji, dbania o zdrowie, czy rozwijania zainteresowań. Często seniorzy nie podejmują aktywności społecznej z przekonania, że ich zdanie i opinie nikogo nie interesują, a wiek wyklucza ich z pełnego uczestnictwa w życiu publicznym. O partycypacji obywatelskiej mówi się coraz więcej, ale sprawy adresowane wprost do seniorów i dotyczące zagadnień szczególnie dla nich ważnych pozostają rzadkością. Dlatego też LGD Puszcza Knyszyńska wyszła naprzeciw temu problemowi i zaprosiła 40 seniorów, mieszkańców gmin należących do lokalnej grupy działania do udziału w projekcie

AKTYWNI SENIORZY – ŚWIADOMI OBYWATELE

W ramach projektu zorganizowane zostały warsztaty aktywizujące. Podczas warsztatów uczestnicy byli po pierwsze aktywizowani do podejmowania oddolnych inicjatyw i angażowania się w życie publiczne swojej wsi, miejscowości, gminy - poznali mechanizm działania inicjatywy lokalnej, budżetu obywatelskiego, konsultacji społecznych, zasady i korzyści funkcjonowania Rad Seniorów. Po drugie – podczas

warsztatów uczyli się współpracy, wspólnego rozwiązywania problemów, wystąpień publicznych i kreatywnego myślenia.

W jaki sposób można angażować się zatem w sprawy lokalne? Oto, czego m.in. dowiedzieli się seniorzy uczestniczący w projekcie:

INICJATYWA LOKALNA to narzędzie współpracy mieszkańców i lokalnych władz w celu wspólnej realizacji zadań publicznych na rzecz całej społeczności. Jeśli tylko rada miasta/gminy podejmie uchwałę w tej sprawie, a grupa mieszkańców, będzie miała pomysł na konkretne, ważne dla niej przedsięwzięcie, będzie mogła złożyć do miasta/gminy wniosek, aby wspólnie ten pomysł zrealizować. Podejmując inicjatywę lokalną, oprócz opisanego planowanego przedsięwzięcia, mieszkańcy muszą przedstawić wkład własny. Może być on wskazany w postaci pracy społecznej, wkładu rzeczowego lub finansowego. Miasto/gmina nie ma możliwości bezpośredniego przekazania środków finansowych grupie mieszkańców, może natomiast kupić materiały lub sfinansować usługi. Mieszkańcy mogą również otrzymać wsparcie organizacyjne ze strony samorządu lub sprzęt niezbędny do wykonania inicjatywy.

BUDŻET OBYWATELSKI – to wydzielona część budżetu miasta czy gminy, której wydatkowanie jest przedmiotem głosowania mieszkańców. Mogą oni zgłaszać, a następnie wybierać projekty, które według nich są ważne dla jakości ich życia. Burmistrz/wójt i rada miasta/gminy deklarują, że projekty wybrane przez mieszkańców zostaną zrealizowane.

To mieszkańcy corocznie zgłaszają różnorodne inicjatywy i cele w zależności

od swoich potrzeb (np. remont ulicy, budowa ścieżki rowerowej, budowa placu zabaw, utworzenie siłowni zewnętrznej), spośród których, poprzez głosowanie obywateli, wybierane są projekty do realizacji.

Każde miasto/gmina ustala własne zasady funkcjonowania budżetu obywatelskiego. Różna może być jego wysokość oraz rodzaj przedsięwzięć możliwych do zgłoszenia przez obywateli. Jeżeli radni w gminie jeszcze nie wprowadzili regulacji w sprawie budżetu obywatelskiego, można wystąpić do nich z wnioskiem o podjęcie takiej uchwały.

KONSULTACJE SPOŁECZNE - to forma dialogu, którą prowadzi urząd miasta lub gminy z mieszkańcami, po to, by zasięgnąć ich opinii na temat różnych istotnych kwestii, które będą miały wpływ na życie codzienne i pracę obywateli. Celem urzędników jest wypracowanie wraz z mieszkańcami takich rozwiązań, które będą uwzględniały potrzeby mieszkańców i lokalnych społeczności. Nie wszystkie jednak decyzje muszą być konsultowane ze społeczeństwem. Ustawowy obowiązek dotyczy m.in. projektu nowego planu zagospodarowania przestrzennego, zmiany granicy gminy czy utworzenia sołectwa. Zasady konsultacji społecznych określone są w regulaminach, które uchwalane są przez radnych. Jeżeli w gminie ma powstać jakaś nowa, duża inwestycja (np. budowa ruchliwej drogi), a mieszkańcy nie są zadowoleni z tej decyzji i są jej przeciwni, to warto zwrócić się z prośbą do radnych, aby władze miasta/gminy przeprowadziły w tej sprawie konsultacje społeczne. Można też zwrócić się do radnych o przyjęcie uchwały, która będzie określała możliwość przeprowadzenia konsultacji w sprawach, które nie są ustawowo wymagane.

Mimo, iż wyniki konsultacji nie mają charakteru wiążącego, to przekazane w ten sposób opinie mieszkańców mogą powodować zmianę tworzonych dokumentów na korzystniejsze. Ostateczną decyzję podejmują rządzący.

RADA SENIORÓW – Ustawą z dnia 11 października 2013 r. o zmianie ustawy o samorządzie gminnym została wprowadzona możliwość tworzenia w gminach tzw. gminnych rad seniorów. Gminną radę seniorów tworzy rada gminy z własnej inicjatywy, lub na wniosek zainteresowanych środowisk. W jej skład mogą wchodzić przedstawiciele osób starszych i przedstawiciele lokalnych podmiotów działających na rzecz osób starszych (np. organizacji pozarządowych, uniwersytetów trzeciego wieku). Rada Seniorów nie ma kompetencji decyzyjnych, jednak spełnia trzy ważne funkcje: konsultacyjną, doradczą oraz inicjatywną. W ramach funkcji konsultacyjnej rada seniorów jest dla lokalnych władz samorządowych merytorycznym partnerem wyrażającym opinie w przedkładanych jej sprawach istotnych z punktu widzenia funkcjonowania seniorów w społeczności lokalnej. W ramach funkcji doradczej rada m.in. formułuje własne propozycje rozwiązań w przedkładanych sprawach, może też sugerować wprowadzenie zmian i korekt. Funkcją inicjatywną rady seniorów, pozwala natomiast na inspirowanie lokalnych władz do podjęcia nowych, konkretnych działań mających na celu podniesienie jakości życia osób starszych we wspólnocie samorządowej. W ramach projektu zorganizowane zostały również warsztaty praktyczne, podczas których uczestnicy podnosili swoje kompetencje i nabyli konkretne umiejętności - uczyli się np. pielęgnacji terenów zielonych, zakładania rabat, budowy elementów małej architektury. Zdobyte w ten sposób umiejętności będą mogli wykorzystać np. współpracując z samorządem w ramach inicjatywy lokalnej.

Zaangażowanie Seniorów w sprawy lokalnych społeczności jest bardzo istotne, ponieważ drzemie w nich ogromny potencjał do wykorzystania. Doświadczenie seniorów wynikające z ich życiowej mądrości jest bezcenne i może być wykorzystane w kreowaniu lokalnej rzeczywistości.

AKTYWNI SENIORZY – ŚWIADOMI OBYWATELE

Lokalna Grupa Działania – Puszcza Knyszyńska

ul. Piłsudskiego 17, 16-030 Supraśl, tel/ fax: 85 710 88 50,

www.puszczaknyszynska.org

ASOS 2014-2020

Rządowy Program na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014-2020

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

